

Fra

Slægtsforskning fra Rakker Databasen

Udskrift af Landsretsdom af 10. Okt. 1835

Sensitive:0 1935.10.26. Landsretsdom Udskrift af Landsoverretten i Viborg: Domprotokol LAN B 24 A - 1835. Okt. 26. Sag nr 110/35 Loverrpkt. Lykke contra Arrestanterne Laust Nielsen Skjørbek, Peder Christian Christophersen Skjerk og Christiane Jensdatter.

Dom. Under denne Sag tiltales Arrestanterne Laust Nielsen Skjørbek, Peder Christian Christophersen Skjerk og Arrestantinden Christiane Jensdatter, førstnævnte for Tyverie, Løsgængerie, Betlerie, Bedragerie og ulovlig Bortgang fra Lægdet, den anden for Tyverie, Løsgængerie og Omstreifen samt uberettiget Næringsbrug, og sidstnævnte for Hælerie, Løsgængerie og Betlerie. Anledningen til denne Action har været et hos Gaardmand Jens Laursen, Alstrup i Naur Sogn forøvet Tyverie, som Arrestanterne Skjørbæk og Skjerk sigtes for at have begaaet. Dette Tyverie, hvorved en stor Deel Klædningsstykker tilhørende Jens Laursen og Hustrue samt deres Datter Rebekke Jensdatter ere bortstjaalne, er efter de Bestiaalnes Forklaring udøvet Natten mellem 31te Oct. og 1ste Nov. f. A. paa den Maade, at Tyvene have udtaget 2de Søm, hvormed et Vindue indtil den saakaldte bedste Stue i Gaarden udvendig var fastsømmet og derpaa ituslaget en Rude, hvor igennem det maa antages, at der er stukket et Instrument, ved Hjælp af hvilket saaledes hele Vinduet maa være bleven oplukket. Adskillige af de stiaalne Koster er fundne i Arrestanten Skjerks Besiddelse, hvilken Arrestant ogsaa har tilstaaet at have deltaget i Tyveriet, og andre af de Bestiaalne vedkendte Koster er fundne i Arrestanten Skjørbeks Glarkiste, men da bemeldte Glarkiste er antruffen i Arrestantinden Christiane Jensdatters Besiddelse, og Skjørbek, der nægter at have forøvet Tyveriet, ligeledes benægter at vide, hvorledes disse Koster ere komne i hans Glarkiste, der havde været ude af hans Besiddelse og Christiane Jensdatter paa hendes Vandring med Arrestanten kort efterat Tyveriet var begaaet, paa forskellige Steder efter det Oplyste har gereret sig som Eier af de i Glarkisten befundne og af de Bestiaalne vedkiendte Koster og andre Koster, som af Glarkisten før Anholdelsen vare udtagne og solgte, men komne tilstede og vedkjendte af de Bestiaalne, saa formener Overretten, at der ikke findes tilstrækkelig Anledning til af foranledige, at de Bestiaalne tilvejebringe Beviis for deres Ejendomsret til de benævnte Koster, da Anvendelsen med Hensyn til de foranførte Ejendele af det indirecte Tyvsbeviis paa enten Christiane Jensdatter, der desuden kun er tiltalt for Hælerie, eller Skjørbek maae blive betænkelig, naar hensees til, at de, forsaavidt der skulle være Spørgsmaal om at dømme Christiane Jensdatter, hviler en betydelig Mistanke paa Skjørbek for virkeligen at have forøvet Tyveriet, og det paa den anden Side efter det ovenanførte dog altid bliver tvivlsomt, om Skjørbek kans ansees overbeviist Besiddelse af de nævnte Koster, hvilket og gjælder om det af ham faldbudne røde Dreiels Skjørt, somde Bestiaalne have vedkjendt sig, - cfr. Litra A pag. 39, 40 og 73 og Forhøret under Fjends og Nørlyng Herreders Ret begyndt den 24de Dec. pag. 2, 11, 17 og 20 - eftersom Christiane Jensdatter fandtes iført det omhandlede Skjørt, da Skjørbek faldbød det, og denne forøvrigt bestemt har paastaet, at bemeldte Skjørt var iblandt de Koster, som Christiane bragte ham i Glarkisten. - Hvad det af Regine Axelsdatter indleverede røde Tørklæde, som Arrestanten har givet hende og som den bestiaalne Rebekka Jensdatter have vedkjendt sig - cfr. Lit. A pag. 49 og 61 - angaaer, da kan Arrestanten Skjørbek alene af den Grund ikke blive at dømme som Tyv for dette Tørklæde, som han siger at have faaet af Christiane Jensdatter, at nemlig den Bestiaalne ikke har kunnet tilvejebringe Beviis for sin Ejendomsret til Tørklædet ved andre Vidner end hendes Forældre og en Søster, og hendes Forældre, da de selv sigte Arrestanten for at have begaaet Tyveriet hos dem, ikke kunne ansees for gyldige Vidner i den omhandlede Henseende.

De Tiltaltes Forhold vil nu hver for sig blive at behandle. Hvad nu Arrestanten Laust Nielsen Skjørbek angaaer, da er der foruden det foranførte angaaende hans Forhold til de stiaalne Koster meget der taler for at han har forøvet det hos Gaardmand Jens Laursen begaaede Tyverie, hvoriblandt kan mærkes, at han af Arrestanten Skjerk er sigtet som den, der som Hovedmand udøvede Tyveriet, og at Niels Peder Hansen af Dejbjerg edeligen har forklaret, at Arrestanten for ham havde tilstaaet, at han havde stiaalet de Klæder, han og Christiane Jensdatter førte med sig, i Naur Sogn. - cfr. Lit. A p. 59 m. v. - men imod Arrestantens stadige Benægtelse kan han dog ikke ansees overbeviist at have gjort sig skyldig i dette Tyverie. Ligeledes kan denne Arrestant heller ikke imod sin Benægtelse - Lit. A. pag. 63 og 80 - ansees overbeviist at have stiaalet en Særk, som den bestiaalne Mette Hansdatter heller ikke med Bestemthed har kunnet vedkjende sig - cfr. Litra N pag. 4. - Det samme gjælder om et Par Skoe, som Arrestanten Skjørbek af Christiane Jensdatter - Act. A pag. 62 - ogsaa er sigtet for at have stiaalet paa Gaarden Kiærgaard, da Arrestanten - A pag. 63 og 81 - har nægtet at have stiaalet disse Skoe, og det ligesaa lidt er godtgjort, at han har været i Besiddelse af Skoene, hvilke Christiane Jensdatter, der paastaer at have faaet dem af Arrestanten, har solgt til en 3die Mand, som den

Bestialne med Bestemthed har kunnet vedkjende sig de tilstedekomne Skoe som dem der er frakommen hende - cfr. Act. R, S, T, U, W og X. Arrestanten Skjørbek blev i Aaret 1832 actioneret for et i Gaarden Broiengaard hos Selvejer Simon Jensen forøvet Tyverie, hvorfor han imidlertid ved Overrettens Dom af 24. Dec. 1832 blev frifunden for videre Tiltale, fremmeligen paa Grund af, at Ejerinden af en Tindaase, der ved det nævnte Tyverie blev stiaalet, Tjenestepigen Mette Marie Andersdatter Hjarbek, der endnu ikke havde opnaaet den Alder, at hun kunde aflægge Tilhjemlingseed med Hensyn til Daasen, hvis Besiddelse Arrestanten forøvrigt vedgik og med Hensyn til hvilken han opgav [forskellig] Hjemmel. - Da nu Mette Marie Andersdatter har opnaaet den Alder, at hun ifølge D. Lov. 1-13-18 kan aflægge Tilhjemlingseed, saa har hun - cfr. Act Lit. G - under 10de Febr. d. A. tilhjemlet sig som sin Ejendom den omhandlede Daase, der af Arrestanten - Act. A pag. 77 er vedkjendt, som den samme, som han under den mod ham i Aaret 1832 anlagte Sag vedgik at have besiddet, hvorhos der under 19de Maj d. A. er udfærdiget et Kongeligt Reskript, ifølge hvilket den Arrestanten ved den ovennævnte Overrettsdom tillagte Frifindelse for videre Tiltale ikke skulde være til Hinder for nu at dømme Arrestanten for at have stjaalet bemeldte Daase, saafremt herfor maatte kunne tilveiebringes Beviis. Et saadant Beviis, der, da Arrestanten har vedblevet sin Benægtelse af at have stjaalet Daasen, skulde bestaae i det i D. Lov 6-17.10 og 11 indeholdte saakaldte indirecte Tyvsbeviis, kan Retten imidlertid ikke finde at være aldeles fuldstændigen tilveiebragt, thi hvor meget der end i Sagen taler for, at den omhandlede Daase har tilhørt Mette Marie Andersdatter, og at den af Arrestanten opgivne Hjemmel til sammes Besiddelse var urigtig, kan Mette Marie Andersdatters Ejendomsret til Daasen dog ikke ansees tilstrækkelig beviist. Vel have Kirsten Simonsdatter og Mariane Simonsdatter under Forhøret ved Salling Herreders Ret den 28 Maj 1832 bevidnet Mette Marie Andersdatters Ejendomsret, men da disse 2de Vidner selv ved det samme Tyverie, hvorved Tindaasen blev stjaalet, ere bestjaalne og sigter Arrestanten for at have begaaet dette Tyverie, saa kunne de ikke antages som aldeles fuldgyldige Vidner. - Arrestanten kan saaledes heller ikke blive at ansee som Tyv for hans uhjemlede Besiddelse af den omhandlede Daase. Derimod maa Arrestanten ansees overbeviist, at han har gjort sig skyldig i Løsgjængerie. Ved en under Sagen fremlagt Skrivelse fra Fattigcommissionen for Eidrup Sogn og fra Proprietær Kierulf til Lovisendahl - cfr. Act. A pag. 67 og 70 - af hvilke Skrivelser Indhold, Arrestanten har vedgaaet Rigtigheden, er det nemlig i Forbindelse med Arrestantens egen Tilstaaelse oplyst, at han, der i Marts 1833 efter udstaaet Straf, fra Herredsfogden i Salling var bleven sendt til Hjemstedet Eidrup Sogn, er, efter deals at have været noget fraværende og deals at have opholdt sig nogen Tid i Sognet, blevet af Fattigcommissionen ansat i Tjeneste hos Proprietær Kierulf til Lovisendahl i Foråret 1834, men han har dernæsti Maj Maaned s. A. uden Huusbondens Tilladelse forladt denne Tjeneste og siden den Tid indtil han blev anholdt streifet omkring i Landet. Ligeledes maa Arrestanten ved egen Tilstaaelse ansees overbeviist at have gjort sig skyldig i Betlerie - cfr. det under Hammerum Herreds Ret den 20. Maj 1834 afholdte Forhør Lit. J - Vel har Arrestanten senere fragaaet denne Tilstaaelse - cfr. Lit. B pag 50 - men denne Fragaelse kan ifølge 1-15-1 ikke komme ham tilgode, saa meget mindre som Tilstaaelsen er bestyrket ved andre Omstændigheder - cfr. Susanne Marie Volthers Forklaring - Litr. J pag 6. Denne Arrestant har endvidere gjort sig skyldig i den paatalte ulovlige Bortgang af Lægdet, idet han har forladt Districtet og begivet sig til et andet Amt uden dertil at være forsynet med Amtspas. Herfor vil han blive at ansee efter Forord. 22 Marts 1793 6 uden at der efter Omstændighederne findes Anledning til at lade de i Placat 24. Febr. 1826 indeholdende formildende Bestemmelser komme Arrestanten tilgode, da den af Arrestanten opgivne Omstændighed, at han har søgt Krigskommissairen at indlemmes i et Regiment ikke ved nogensomhelst Datum er bestyrket. Derimod findes det ikke, at Arrestanten under denne Sag kan blive at ansee med Straf for det Bedragerie, hvorfor han ligeledes sigtes, eftersom dette Bedragerie, der har bestaaet i, at Arrestanten, der af en 3die Mand var overdraget at bringe en Hund til Handelsbetjent Guldborg, ikke har gjort tilbørlig Rigtighed for de af sidstnævnte til ham for Hunden betalte Penge, efter Omstændighederne ikke kan ansees at egne sig til offentlig Paatale. Arrestanten vil saaledes blive at straffe for Løsgjængerie, Betlerie og ulovlig Bortgang af Lægdet, og da han tidligere er straffet for Løsgjængerie og Betlerie, første Gang begaaet, efter Forord. af 21 Aug. 1829 2 og 8, saa vil hans Straf i det hele, når han for Løsgjængeriet og Betleriet ansees efter den [cit....] Forordnings 3 og 8 og der tages Hensyn til det omstrefende Liv han har ført og til hans foregaaende slette Vandel passende kunne bestemmes til 1 Aars Forbedringshus Arbeide.

Arrestanten Peder Christian Christophersen Skjerk har ifølge det Ovenanførte tilstaaet at have deeltaget i Udøvelsen af det hos Jens Laursen af Alstrup i Naur Sogn stedfundne Tyverie, hvorfor han har sigtet den foran nævnte Arrestant Skjørbek som Hovedmand. Hans Tilstaaelse, der er bestyrket ved den Omstændighed, at en Deel af de stjaalne Koster fandtes i hans Besiddelse, gaaer ud paa, at han, der i Begyndelsen vægrede sig ved at deeltage i Tyveriet, omsidder lod sig overtale dertil af Arrestanten Skjørbek, at denne, da de, efter at have om Dagen vandret omkring sammen, var ankomne til Bestjaalnes Gaard, gik ind i Gaarden gennem et Led hen til det Vindue, som var nærmest ved Enden af Stuehuset og et Dige ved hvilket Arrestanten opholdt sig, at Skjørbek dernæst ved hjælp af sin Kniv |: senere har Arrestanten imidlertid forklaret, at han ikke kunde paa Grund af Mørket see, med hvilket Instrument Skjørbek udtog Vinduet samt paa hvilken Maade det blev udtaget :) - cfr pag. 53 - udtog et Halvkarm Vindue eller en Slagbue og krøb derpaa ind gennem Vinduet. Kort efter kom Skjørbek til det aabne Vindue og lagde noget Tøi ud paa Diget, som Arrestanten tog imod og kunde føle, at det var Klædningsstykker. Dette blev gjentaget flere Gange. Ifølge den af Dommeren paa Gjærningsstedet i Arrestanternes Overværelse anstillede Undersøgelse, er det Dige, hvorved Arrestanten stod og tog imod de af Skjørbek fra Vinduet udtrakke Koster saaledes situeret, at det stødte mod Husets søndre Side ved Enden af samme og ikkun omtrentlig et Qvarter fra det Vindue, hvorigenem Indstigningen blev forøvet, og de stjaalne Koster udleverede. Arrestanten maa saaledes ifølge 6-17-3 ansees som den, der har været med i Gjærningen, og

Spørgsmaalet bliver saaledes. om det omhandlede Tyverie kan ansees forøvet ved Indbrud om Natten. At Tyveriet er forøvet om Natten må antages efter Arrestantens Forklaring - cfr. blandt andet Litr. A pag 19 og det ifølge Rettens Kjendelse optagne forhør af 24de Septbr. 1835 - hvori Arrestanter forklarer, at det var bleven Dag eller at det begyndte at dages, da han i Forening med Skjorbek kom til den Mose, hvor det stjaalne Tøj blev henlagt, hvilken Vei efter hans Forklaring er tilbagelagt i 3 a 4 Timer, sammenholdt med de Bestjaalnes Forklaring, der gaar ud paa, at Tyveriet, der er begaaet mellem den 31te Octob. og 1ste Novbr. maa være forøvet efter Kl. 9 om Aftenen og førend Kl. 6 om Morgen. At der er skeet Brud paa Husets sammenføjede Dele må ligeledes antages, da de bestjaalne Jens Laursen og Hustru - cfr. Lit. A. pag. 1 og 48 - have forklaret, at Sømmene, hvormed Vinduet udvendig var fasttømret, vare udtagne, og Tjenestekarl Thomas [.....] Christensen har udsagt, at bemeldte Søm Morgen efter at Tyveriet var forøvet, fandtes at have været tilbageføjede, ligesom de alle 3 have nævnt, at en Vinduesrude var ituslaget. Dette alt er og bestyrket ved den af Dommeren anstillede locale Undersøgelse, ligesom Arrestanten selv har vedgaaet, at Skjorbæk skaffede sig Indgang i Huset ved at udtage Vinduet og at dette af ham udførtes med et Instrument. Da nu derfor Tyveriet er forøvet i et beboet Huus, saa skjønnes det ikke rettere end at Arrestanten ifølge 6-17-3 vil blive at ansee med den for natlig Indbrud ved Forordningen af 20. Febr. 1789 4 fastsatte Straf. Derimod findes det ikke, at denne Arrestant kan ansees for skyldig i Løsgjængerie, da han er gift og havde paa den Tid, han blev anholdt, fast Boepæl i Aulum Fattighuus, ligesom han tidligere havde haft saadant Ophold paa forskjellige Steder efter at han i Aaret 1825 havde udstaaet Straf for forøvet Hælerie. Betlerie er ikke imod Arrestantens Benægtelse ham overbeviist, og til at dømme ham for uberettiget Næringsbrug, fordi han, paa den Tid han saaledes har haft fast Bopæl, har ernæret sig ved at sætte Vinduesruder ind paa Landet m. v. findes der efter Omstændighederne ikke tilstrækkelig Anledning. Arrestanten Skjerk er tidligere dømt under Hasle m. fl. Herreders Ret i Aaret 1825 for Løsgjængerie og Betlerie - cfr Lit. K. pag 4 og 117 - samt under Holstebroes Byes Extraret ligeledes i Aaret 1824 for begaaet Hælerie og Løsgjængerie.

Arrestantinden Christiane Jensdatter, der tidligere i Aaret 1832 har været dømt for begaaet Løsgjængerie efter Forord. af 21. Aug. 1829 er ved egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Omstændigheder overbeviist at have ggjort sig skyldig i Betlerie og Løsgjængerie. Hun har nemlig efter en Tid at have nydt Understøttelse ved at gaae paa Omgang i Hem Sogm siden St. Hansdag 1834 indtil hun i Decbr. Maaned s. A. blev anholdt, streifet omkring og da for det meste ernæret sig af Betlerie. Arrestantinden maa endvidere ansees skyldig i Hælerie, idet hun har vedgaaet af Arrestanten Skjorbek at have modtaget den Særk og de Par Skoe, som hun har angivet, at han har stjaalet, og at hun, da hun modtog disse Sager var vidende om, at begge Deele vare stjaalne. - cfr. Lit. A pag 62, 80 og 85 - Fremdeles bemærkes, at hun vel have nægtet at have været vidende om, at de af Jens Laursen, Hustru og Datter vedkjendte og i Arrestantindens Besiddelse antrufne Koster, som hun vel have modtaget af Arrestanten Skjorbek, men ligesom det ikke er rimeligt, at denne Nægtelse er rigtig, saaledes har hun og vedgaaet - Lit. A. pag. 19 - at hun havde tænkt, at de omhandlede Koster vare stjaalne. Arrestantinden vil saaledes blive at ansee med Straf for anden Gang begaaet Løsgjængerie efter Forord. af 21. Aug. 1829 3 - cfr. med Hensyn til Betleriet 8 - samt for første Gang begaaet Hælerie efter Forord. af 20. Febr. 1789 7 og findes hendes Straf ved Herredstingsdommen passende bestemt til 8 Maaneders Forbedringshuus Arbeide. Med Hensyn til denne Arrestantinde samt de til Actionens Omkostninger, hvilke samtlige Tiltalte ved Herredstingsdommen retteligen er tilpligtede at udrede in solidum, vil benævnte Dom blive at stadfæste. Actor for Overretten tillægges i Salarium 15 Rbd. Sølv, som udreedes af Tiltalte in solidum. Under Sagens Behandling i første Instants og Sagførelsen ved begge Retter har intet ulovligt Ophold fundet Sted.

Thi kjendes for Ret: Arrestanten Laust Nielsen Skjorbæk bør hensættes til Forbedringshuus Arbeide i Voborg Tugt og Forbedringshuus i 1 Aar. Arrestanten Peter Christian Christophersen Skjerk bør stryges til Kagen og hensættes til Fæstnings Arbeide sin Livstid. Med Hensyn til den Arrestantinden Christiane Jensdatter idømte Straf og Actionens Omkostninger bør Herredstingsdommen ved Magt at stande. Actor for Overretten Prokurator Lykke tillægges i Salarium 15 Rbd. Sølv, som udreedes af samtlige Tiltalte en for alle og alle for een At efterkomme under Adfærd efter Loven.